

Onderwerp **Beleidsmatige overwegingen visie en rol iederz**

Steller **E.F. Wams**

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 57 64 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk

Datum 22-04-2020 Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Met deze brief willen wij uw raad informeren over de ontwikkelingen bij iederz sinds de invoering van de Participatiewet. Deze ontwikkelingen hebben geleid tot een herziene visie op de rol van iederz binnen het sociaal domein. Het gaat daarbij met name om de inzet van de infrastructuur van iederz ten behoeve van bredere doelgroepen. Centraal staat hierbij de beweging van een traditionele Sociale Werkvoorziening naar een werkleerbedrijf gericht op brede doelgroepen. Het stuk waarin deze visie is verwoord is als bijlage meegezonden.

1. Ontwikkelingen sinds de invoering van de Participatiewet

Met de invoering van de Participatiewet is de instroom in het kader van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) beëindigd. Daarvoor in de plaats ontstond de mogelijkheid om onder de Participatiewet een indicatie voor een beschutte werkplek te krijgen (zogenoemd 'nieuw beschut'). De criteria voor een nieuw beschutte werkplek zijn strenger dan de criteria in het kader van de WSW. Dit gegeven leidde tot twee waarnemingen bij de doelgroepen in de achterliggende periode:

- De doelgroep 'nieuw beschut' heeft minder productievermogen en vraagt veel meer aan (individuele) begeleiding en ontwikkeling. Daarnaast bleven in de periode 2015 - 2018 de aantallen nieuw beschut achter bij de verwachtingen, waarmee het door het Rijk opgelegde quotum niet werd gehaald. Hoewel er steeds sprake is geweest van een redelijke instroom, was er ook sprake van uitval, met name vanwege weinig variatie in werkaanbod;
- De doelgroep 'nieuw beschut' is tegelijkertijd ook een nieuwe generatie op de arbeidsmarkt die anders tegen arbeid aankijkt. Voor

deze generatie moet werk vooral leuk en uitdagend zijn. Deze trends deden zich overal in het land voor.

Voor iederz betekende dit het besef dat er meer ingezet moest gaan worden op (individuele) ontwikkeling van (toekomstige) medewerkers naast verbreding van doelgroepen. De beleidsmatige basis hiervoor lag in onze brief 'Meedoen' aan uw raad van 2 maart 2017, waarin de verbinding werd geschetst tussen maatschappelijke participatie, (arbeidsmatige) dagbesteding en nieuw beschut. Daarmee werden de eerste stappen gezet in de richting van een (traditioneel) SW productiebedrijf naar een werk/leerbedrijf gericht op (individuele) ontwikkeling van medewerkers binnen een productieomgeving. In 2018 werd hiertoe het Instroomportaal opgericht, waarbinnen arbeidsmatige dagbesteding gericht op uitstroom naar een vorm van betaalde arbeid of praktijkleren werd aangeboden. Inmiddels heeft de arbeidsmatige dagbesteding zich doorontwikkeld naar individuele ontwikkeltrajecten op maat voor iedere burger binnen de gemeente die ondersteuning nodig heeft bij het zetten van een (eerste) stap naar werk of praktijkleren. Op dit moment nemen 45 mensen deel aan een traject en sinds de start zijn 66 deelnemers met goede resultaten uitgestroomd. Daarnaast is als gevolg hiervan het aantal arbeidscontracten nieuw beschut flink toegenomen: van 46 begin 2018 naar circa 90 contracten, met 10 personen in het voortraject van nieuw beschut op dit moment.

2. De inclusieve arbeidsmarkt en de beweging van zorg naar arbeid

Deze ontwikkelingen passen bij de ambities die wij hebben verwoord in het coalitieprogramma. Binnen de gemeente Groningen streven we als college een inclusieve arbeidsmarkt na. Dat betekent het stimuleren van de beweging van zorg naar arbeid: van (arbeidsmatige) dagbesteding naar (een vorm van) betaalde arbeid. De ontwikkeling van mensen staat voor ons centraal bij het bieden van perspectief en het activeren naar werk. We willen zo veel mogelijk mensen deel laten nemen aan de arbeidsmarkt. Meedoen door middel van werk leidt immers tot meer welzijn, een geringer beroep op zorg en een betere (vooral mentale) gezondheid. Het uitgangspunt blijft dat iedereen (naar vermogen) meedoet. Het is echter een feit dat er een aanzienlijke groep werkzoekenden is die alleen met intensieve begeleiding of grote aanpassingen aan de werkomgeving deel kan nemen aan de arbeidsmarkt (of de stap kan maken van zorg naar werk). Daarnaast zijn er groepen werkzoekenden of personen die de stap naar werk kunnen maken, maar die voor de ontwikkeling van hun vaardigheden een omgeving nodig hebben waar begeleiding aanwezig is, waar men fouten kan maken en waar het leerproces belangrijker kan zijn dan de geleverde productiviteit. Soms om zich voor te bereiden op (ander) werk, soms ook om tijdelijk terug te kunnen vallen op een omgeving waarin iets minder van hen wordt gevraagd en/of waarin men kan werken aan de ontwikkeling van vaardigheden waarvan in de praktijk blijkt dat deze verbetering behoeft.

3. Inzet infrastructuur iederz voor brede doelgroepen

Binnen het Instroomportaal van iederz worden op dit moment 50 ontwikkelplekken per dagdeel aangeboden; vanaf 2021 zijn dit 100 plekken. Twintig plekken hiervan zijn toegekend aan de GON partijen in het kader van de aanbesteding WMO begeleiding. Het gaat hierbij om mensen met een indicatie voor (arbeidsmatige) dagbesteding waarvan de verwachting is dat die kunnen uitstromen naar (een vorm van) werk of praktijkleren. Een andere doelgroep die gebruikt maakt van het Instroomportaal betreft statushouders in het kader van de geïntegreerde taal/werktrajecten. Daarnaast maken de volgende groepen gebruik van het Instroomportaal en/of de infrastructuur van iederz:

- personen die zich voorbereiden op beschut werk (of de banenafpraak) en werken aan de ontwikkeling van werknemersvaardigheden;
- personen die begeleid worden in het kader van (re-)socialisering (gedetineerden, ex-gedetineerden of taakgestraften);
- gedetacheerden vanuit de directie werk die aan het werk zijn in het kader van hun re-integratie of het arbeidsfit houden/maken wanneer hun detachering is beëindigd;
- jongeren zonder diploma en/of in het kader van de jeugdzorg;
- jongeren van het PrO/VSO/Entree onderwijs die hier (aangepaste) stages kunnen doorlopen;
- cliënten in de laatste fase van verslavingszorg die werken aan hun terugkeer in de samenleving;
- cliënten GGZ of beschermd wonen;
- personen met een langdurig bijstandsverleden.

Via de volgende link kan een filmpje over het Instroomportaal bekeken worden: <https://vimeo.com/366478664>

4. Diversiteit van werksoorten

In de loop der jaren is het aantal werksoorten dat binnen iederz werd aangeboden teruggebracht tot vrijwel uitsluitend inpak- en ompakwerkzaamheden. Inmiddels is duidelijk geworden dat meer diversiteit in werksoorten nodig is. Door het bieden van verschillende werksoorten zijn we beter in staat meerdere doelgroepen te ondersteunen bij de ontwikkeling van arbeidsvaardigheden en verminderen we de kans op uitval binnen nieuw beschut. Juist om deze reden is en wordt getracht om de verdwenen differentiatie weer (wat) terug te brengen. We zijn ons bewust dat diversiteit van werksoorten binnen de huidige huisvesting beperkt mogelijk is. De gebouwen zijn gedateerd, zijn weinig flexibel om te kunnen herinrichten voor andere soorten productie en kenmerken zich bovendien door ruimtegebrek. Dit brengt met zich mee dat we ook om deze redenen blijven zoeken naar verschillende samenwerkingsvormen o.a. met (sociale) ondernemingen.

5. Tot slot

In de afgelopen periode heeft iederz een beweging ingezet van een

(traditioneel) SW bedrijf naar een bedrijf gericht op leren en ontwikkelen binnen een (grootschalige) productieomgeving. Op basis van de visie en keuzes en gelet op de ontwikkelingen in wettelijke verplichtingen verwacht iederz de komende periode jaarlijks tussen de 500 en 550 plekken te realiseren, waarvan 100 ontwikkelplekken. Daarbij zullen we ons niet alleen richten op meerdere doelgroepen, maar ook op een groter en wisselender aanbod van werksoorten. Dit alles vraagt om flexibiliteit en daarmee toekomstbestendigheid, ook van onze huisvesting. Een onderwerp dat wij in navolging van dit visiedocument separaat aan uw raad voorleggen.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

loco-burgemeester,
Roeland van der Schaaf

loco-secretaris,
Bert Popken

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.